

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHĽAD
APRÍL 1994

I. REÁLNA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1993	1994			
			Január	Február	Marec	Apríl
HDP ^{*/}	(mld. Sk, s.c.)	172,2			43,1 ^{*/}	
	(%) ^{1/}	-4,1			3,6 ^{*/}	
Výroba	^{1/} Priemysel (%)	-13,5	0,3	0,5	6,4	-0,5
	Stavebníctvo (%)	-23,8	-5,4	-14,7	-13,0	-18,5
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	368,1	379,2	376,0	370,5	361,1
	(%)	14,4	14,9	14,8	14,5	14,2
Zahraničný obchod	^{2/} Vývoz	95,5	8,6	17,4		
(mld. Sk, f.o.b.)	Dovoz	125,4	10,9	22,2		
	Saldo (mld. Sk)	-29,9	-2,3	-4,8		

^{1/} Zmena oproti rovnakému obdobiu m.r. ^{2/} Kumulatívne hodnoty ^{*/} Údaje za 1.Q. ^{**/} Revidované údaje

V apríli pokračovala tendencia spomaľovania rastu inflácie z predchádzajúcich mesiacov. **Miera inflácie** dosiahla 0,4 % a od začiatku roka vzrástla na 3,0 %. V porovnaní s aprílom 1993 bola miera inflácie vyššia o 13,8 %.

Rast cien ani v jednom zo základných súborov neprekročil 0,5 %. Ceny potravín vzrástli o 0,4 %, ceny služieb o 0,3 %, znížil sa rast cien vo verejnom stravovaní na 0,1 %. Rast cien priemyselného tovaru sa stabilizoval na úrovni 0,5 - 0,6 %.

Celková **priemyselná produkcia** dosiahla 30,4 mld. Sk, a poklesla oproti vlaňajšiemu aprílu o 0,5 %, t.j. o 153 mil. Sk. Najdynamickejšie rástol súkromný sektor. Jeho podiel na celkových výsledkoch odvetvia predstavoval 34,3 % (v apríli 1993 bol 33,1 %).

Produktivita práce na pracovníka vzrástla v porovnaní s aprílom predchádzajúceho roka o 3,2 %, t.j. o 1 627 Sk, a to i pri poklese zamestnanosti o 3,6 %. Ročný rast produktivity práce sa premietol i do nárastu priemernej dennej produkcie (o 10 %).

Hodnota predaja (31,8 mld. Sk) bola nižšia oproti rovnakému mesiacu minulého roka o 1,4 %, predaj na vyvoz zaostal o 4,1 %.

Oproti vlaňajšiemu aprílu mzda (6 063 Sk) vzrástla o 15,4 %, produktivita práce na pracovníka len o 4 % (údaj za organizácie s 25 a viac pracovníkmi).

V apríli došlo oproti marcu k poklesu priemyselnej produkcie až o 12 %, t.j. o 4,1 mld. Sk. I napriek poklesu produktivity práce na pracovníka o 11,3 % a zníženiu počtu pracovníkov o 0,8 % vzrástla oproti marcu priemerná denná výroba o 6,6 %.

V organizáciách s 25 a viac pracovníkmi citelne zaostal za marcovou hodnotou objem predaja (o 17,1 %) a predaj na vývoz o 14,2 %. V tejto kategórii podnikov poklesla priemerná mesačná mzda (o 3,6 %) i dosiahnutá produktivita práce na pracovníka (o 12,6 %).

Objem **stavebnej produkcie** vo výške 3 mld. Sk poklesol oproti aprílu 1993 o 18,5 % (o 688 mil. Sk), čím priemerná denná produkcia dosiahla len 90 % úrovne porovnateľného mesiaca minulého roka. Spolu s objemom stavebnej produkcie poklesla i hodnota vyprodukovaná v súkromnom sektore o 8,7 %.

Produktivita práce na jedného pracovníka (20 914 Sk) zaostala za aprílom vlaňajšieho roka o 7,7 % (o 1 745 Sk).

Súbežne s poklesom celkovej stavebnej produkcie poklesol objem stavebných prác najmä v tuzemsku (o 20,1 %), v zahraničí o 0,5 %.

Protichodne s rastom priemernej mesačnej mzdy (5 824 Sk) o 12,2 % poklesla produktivita práce na pracovníka o 9,3 % (údaj za organizácie s 25 a viac pracovníkmi).

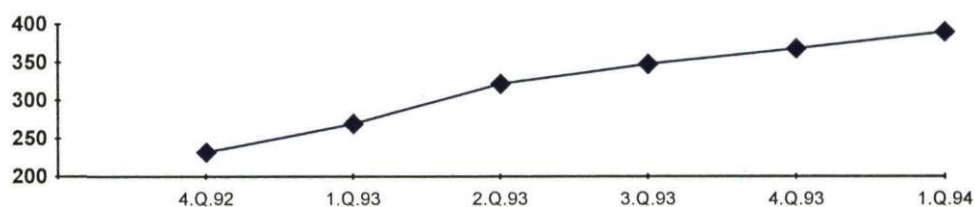
Porovnanie oproti marcu 1994:

- zvýšil sa objem produkcie odvetvia o 1 %, v súkromnom sektore o 15,1 %,
- priemerná denná produkcia prevýšila marcové výsledky o 22,3 %,
- produktivita práce na pracovníka vzrástla o 0,9 %,
- zvýšil sa objem stavebných prác vykonaných v tuzemsku o 5,2 %, v zahraničí o 8,9 %.

Počet nezamestnaných oproti marcu poklesol o 9,4 tis. osôb na 361,1 tis. osôb. **Miera nezamestnanosti** sa znížila zo 14,5 % na 14,2 %. Miernie sa znížil počet novo evidovaných uchádzačov o zamestnanie a vzrástol počet vyradených z evidencie. Počet umiestnených do pracovného procesu vzrástol, avšak ich podiel na celkovom počte vyradených z evidencie sa znížil na 25,1 %. Počet voľných pracovných miest sa zvýšil na takmer 10 tis. Počet nezamestnaných na jedno voľné pracovné miesto sa znížil zo 40,5 na 36,2.

Zahraničný kapitál v SR

(mil. USD)

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele	1993	1994			
		Január	Február	Marec	Apríl
Bežný účet ^{1/} Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-17,7** ^{1/}	-1,2* ^{1/}	-3,4* ^{1/}		
Devízové rezervy ^{2/} (mil. USD)					
Bankový systém	1 402,2	1 334,1	1 392,0	1 490,2	1 595,1
Komerčné banky	952,7	933,3	1 010,0	1 015,7	1 061,3
NBS ^{3/}	449,5	400,8	382,0	474,5	533,8
Hrubá zahraničná zadlženosť (mld. USD) ^{2/}	3,6	3,5	3,6	3,6	
Priemerný devízový kurz ^{4/}					
SKK/USD	32,968	33,389	33,344	32,799	32,827
SKK/DEM	19,283	19,160	19,182	19,364	19,331

^{1/} Kumulačné hodnoty

^{2/} Ku koncu obdobia

^{3/} So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

^{4/} Kurz devíza stred

*^{1/} Predbežné údaje

**^{1/} Revidované údaje

Konsolidovaná platobná bilancia za prvé dva mesiace roka 1994 dosiahla pasívne saldo vo výške 2,2 mld. Sk. Na jeho veľkosti sa podieľal bežný účet (-2,0 mld. Sk), kapitálový a finančný účet (-5,3 mld. Sk) a položka chýb a omylov (5,1 mld. Sk).

Bežný účet odrážal negatívny vývoj zahraničného obchodu (-4,0 mld. Sk) a splátky úrokov v rámci bilancie výnosov (-0,5 mld. Sk). Splátky úrokov v oblasti konvertibilných mien predstavovali 0,3 mld. Sk a vo vzťahu k ČR 0,5 mld. Sk. Negatívny vývoj bežného účtu bol do istej miery korigovaný aktívnym saldom bilancie služieb (1,0 mld. Sk) a bežných transferov (1,5 mld. Sk).

Kapitálový a finančný účet ovplyvnil odlev krátkodobých finančných prostriedkov (-7,4 mld. Sk), na ktorom sa podieľal hlavne podnikový sektor (93 %). Negatívne na veľkosť kapitálového a finančného účtu pôsobili portfóliové investície.

Odlev kapitálu bol zmiernený aktívnym saldom ostatného dlhodobého finančného kapitálu vo výške 0,5 mld. Sk.

Celkové devízové rezervy NBS vzrástli v apríli o 59,3 mil. USD a ich stav k ultimu mesiaca dosiahol 533,8 mil. USD. Nárast rezerv ovplyvnilo aktívne saldo na devízovom fixingu NBS v objeme 41,7 mil. USD a zvýšenie objemu menových swapov oproti predchádzajúcemu mesiacu o 29 mil. USD.

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele	1993	1994			
		Január	Február	Marec	Apríl
Miera inflácie					
Mesačná (%) ^{1/}		1,4	0,7	0,5	0,4
Ročná (%) ^{2/}	25,1	1,4	2,1	2,6	3,0
Peňažná zásoba M2 ^{3/} (%) ^{4/}	18,1	-1,0 ^{7/}	-0,1 ^{7/}	-2,4 ^{7/}	-1,5 ^{7/}
Úvery komerčných bánk (%) ^{4/}	13,0	-0,8 ^{7/}	-1,3 ^{7/}	-1,8 ^{7/}	-1,5 ^{7/}
Vklady v komerčných bankách (%) ^{4/}	18,3	-2,2 ^{7/}	-2,6 ^{7/}	-5,0 ^{7/}	-2,7 ^{7/}
Diskontná sadzba (%) ^{5/}	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Lombardná sadzba (%) ^{6/}					
Priemerná medzibanková úroková sadzba SKIBOR (%)					
1 deň	16,73 ^{8/}	15,76	18,29	24,85	27,94
7 dní	17,20 ^{8/}	16,57	18,63	25,30	28,49
14 dní	17,50 ^{8/}	16,79	18,89	25,41	28,61
1 mesiac	17,86 ^{8/}	17,27	19,12	25,30	28,42

^{1/} Ku koncu obdobia

^{2/} December predchádzajúceho roka = 100, zmena

^{3/} M2 = obeživo, neterminované vklady, terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene 1.1.1993 = 100, zmena

^{5/} Od 20.12.1993

^{6/} Od 20.12.1993, aukčná úroková sadzba + 1%

^{7/} 31.12.1993 = 100, zmena

^{8/} Priemer za 2. polrok 1993

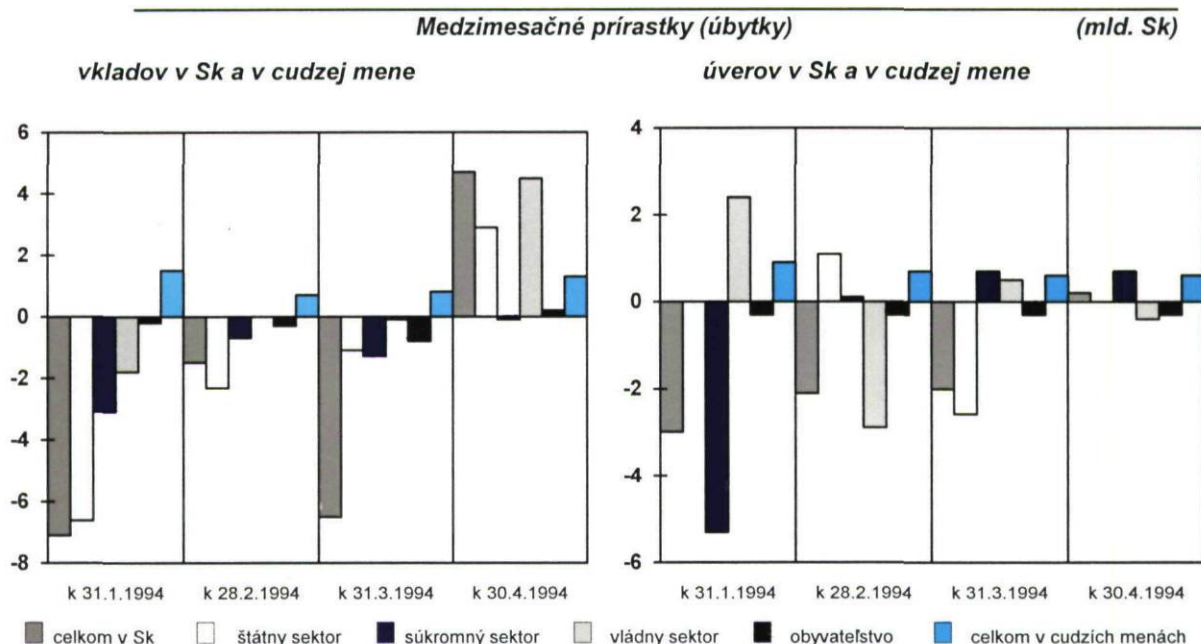
Menový agregát M2 sa zvýšil o 6,2 mld. Sk, čo predstavovalo nárast o 2,6 % oproti predchádzajúcemu mesiacu. K zvýšeniu došlo vo všetkých základných zložkách peňažnej zásoby. Koncom apríla bol stav peňažnej zásoby M2 247,6 mld. Sk a bol o 5,4 mld. Sk nižší ako na začiatku roka.

Menový **agregát M1** bol koncom apríla o 4,1 mld. Sk vyšší ako v predchádzajúcom mesiaci. Na jeho zvýšení participovali najmä neterminované vklady, ktoré vzrástli o 3,1 mld. Sk a zvýšenie stavu hotovostného obeživa v mimobankovom obehu o 1,0 mld. Sk.

Druhá základná zložka peňažnej zásoby, **agregát kvázipeniaze**, vzrástla o 2,1 mld. Sk. Ovplyvnil to najmä prírastok devízových depozit rezidentov o 1,2 mld. Sk (prepočítané bežným kurzom). Terminované korunové vklady vzrástli o 0,9 mld. Sk.

Primárne korunové vklady nebankových subjektov v peňažných ústavoch a NBS vzrástli oproti marcu o 4,7 mld. Sk, t.j. o 2,4 % a dosiahli 198,4 mld. Sk. Celkové zníženie primárnych korunových vkladov obchodných bánk od začiatku roka koncom apríla predstavovalo 10,5 mld. Sk.

Na raste vkladov sa podieľali vklady mimorozpočtových ústredných a miestnych orgánov, ktoré sa zvýšili o 4,5 mld. Sk, vklady podnikateľských subjektov štátneho sektora o 2,9 mld. Sk a obyvateľstva o 0,2 mld. Sk. V ostatných organizáciách, najmä nezaradených do sektorov, došlo k poklesu o 2,8 mld. Sk a u podnikateľských subjektov súkromného sektora o 0,1 mld. Sk.

Vklady domácich a zahraničných vkladateľov **v cudzej mene** (rezidentov a nerezidentov) vzrástli medzimesačne o 1,3 mld. Sk (o 4,0 %). Ich celkový stav k ultimu apríla predstavoval 34,1 mld. Sk.

Úhrnný objem primárnych vkladov v Sk a cudzej mene sa zvýšil o 5,9 mld. Sk (o 2,6 %). Ich stav k ultimu mesiaca dosiahol 232,5 mld. Sk a bol o 6,2 mld. Sk nižší ako na začiatku roka (o 2,6 %).

Korunové úvery koncom apríla dosiahli 254,0 mld. Sk a oproti úrovni predchádzajúceho mesiaca sa znížili nepatrne. Od začiatku roka poklesli o 6,8 mld. Sk (o 2,6 %).

V apríli došlo k zvýšeniu korunových úverov podnikovej sféry o 0,9 mld. Sk. Toto zvýšenie bolo eliminované poklesom poskytnutých úverov vládnomu sektoru o 0,4 mld. Sk a obyvateľstvu o 0,3 mld. Sk. Zvýšenie úverov v podnikovej sfére smerovalo prevažne do súkromných podnikov.

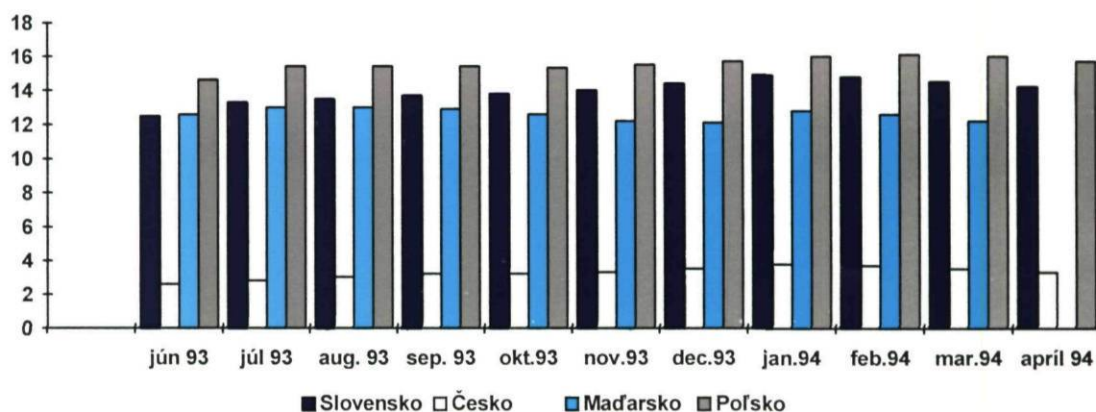
Úvery v cudzej mene vzrástli o 0,6 mld. Sk a koncom mesiaca dosiahli 10,9 mld. Sk s prírastkom od začiatku roka o 2,8 mld. Sk (34,6 %).

Objem korunových úverov a úverov v cudzej mene k ultimu apríla dosiahol 264,9 mld. Sk. Po vylúčení úverov na mimorozpočtové potreby ústredným a miestnym orgánom vo výške 4,0 mld. Sk dosiahli úvery poskytnuté organizáciám a obyvateľstvu 260,9 mld. Sk.

NBS zotrvala v 2. štvrtroku 1994 v uplatňovaní menovej politiky, zabezpečujúcej menové ciele okrem iných opatrení i uplatňovaním priamych menových nástrojov - úverových limitov.

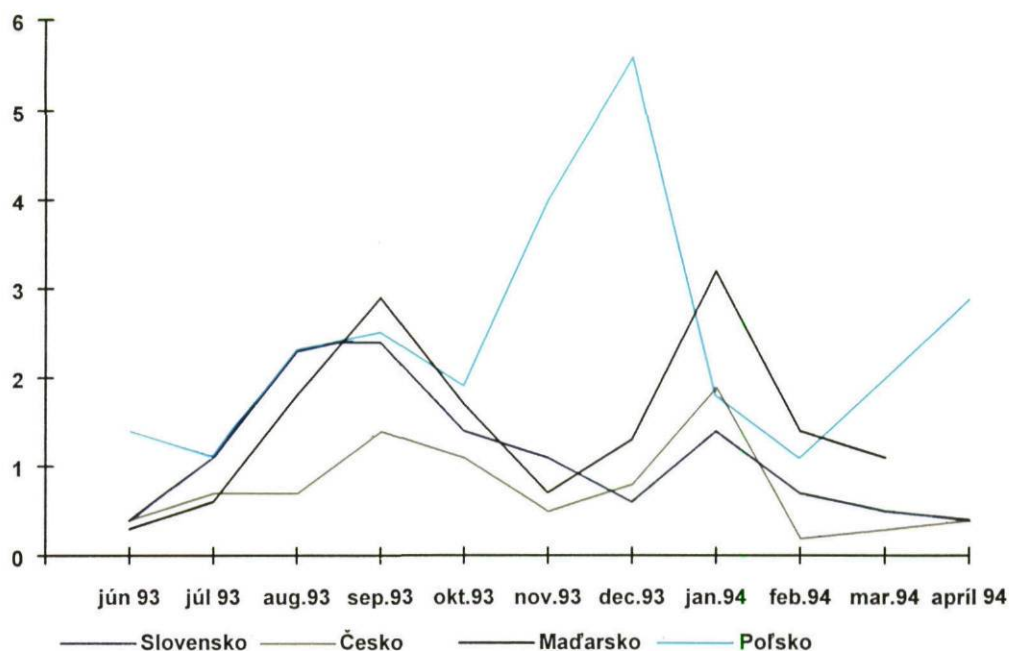
Zámery menovej politiky umožnili obchodným bankám poskytovať úvery podnikom a domácnostiam k 30.6.1994 v objeme 264,8 mld. Sk. Úverový priestor pre bankový sektor na poskytovanie úverov podnikom a domácnostiam bol k 30.4.1994 využitý na 98,5 % (nedočerpanie o 3,9 mld. Sk). Oproti východiskovému stavu k 1.1.1994 umiestnili komerčné banky ku koncu apríla do ekonomiky nižší objem úverov o 3,6 mld. Sk (index 98,6 %) pri poklese korunových úverov o 6,4 mld. Sk (bez úverov vládnomu sektoru) a súčasnom raste devízových úverov o 2,8 mld. Sk.

Vývoj miery nezamestnanosti (v %)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Popri priamych nástrojoch pokračovala NBS v zabezpečovaní menových cieľov i nepriamymi menovými nástrojmi - refinancovaním obchodných bánk. Ku koncu apríla dosiahol objem **refinančných úverov** 2,2 mld. Sk, čo predstavovalo 34,4 % východiskového stavu refinancovania a 27,8 % zo stavu vykázaného za rovnaké obdobie minulého roka.

Na celkovom refinancovaní k 30.4.1994 sa 1,9 mld. Sk podieľal lombardný úver (87,4 %) a 0,3 mld. Sk zmenkové obchody (12,6 %). Aukčný refinančný úver sa v apríli nečerpал.

Poskytovanie **lombardného úveru** sa naďalej obmedzovalo len na prechodné vykrytie nepriaznivej likvidity obchodných bánk. Lombardné úvery sa počas apríla poskytovali v závislosti na dosiahnutej úrokovej sadzbe pri poslednej aukcii refinančného úveru, t.j. za úrokovú sadzbu 19,1 %.

Obmedzenia v poskytovaní refinančných zdrojov prostredníctvom **zmenkových obchodov** zostali v platnosti i v apríli. Naďalej bol uskutočňovaný len spätný odpredaj, čím došlo k zníženiu objemu zmenkových obchodov oproti predchádzajúcemu mesiacu o 367,8 mil. Sk. Spätno bola odpredaná jedna privatizačná zmenka v hodnote 7,5 mil. Sk, čím sa znížil stav eskontu zmeniek na podporu privatizácie na 2,5 mil. Sk.

Dňa 25.4.1994 aukčný výbor NBS vyčlenil v rámci refinancovania objem 0,5 mld. Sk na podporu poľnohospodárstva s účinnosťou od 4.5.1994.

V apríli sa nekonala žiadna **aukcia refinančného úveru**. Priemerná úroková sadzba od začiatku roka bola 20,1 %.

Redistribučné úvery boli k 30.4. čerpané v celkovej sume 33,4 mld. Sk s úročením fixnou úrokovou sadzbou.

V priebehu apríla pristúpilo Ministerstvo financií SR k štyrom riadnym emisiám **štátnych pokladničných poukázok**. Objem obchodovateľných poukázok na trhu sa pohyboval od 3,4 mld. Sk do 4,1 mld. Sk, čo však nestačilo na úplné vykrytie schodku štátneho rozpočtu.

Priemerná úroková sadzba na primárnom trhu koncom mesiaca dosiahla 17,1 %, čo predstavovalo zvýšenie o 1,6 % oproti úrovni na začiatku apríla.

Na primárnom kapitálovom trhu pokračoval v apríli predaj emisie štátnych dlhopisov č. 007 formou periodického predaja. Z predmetnej emisie sa predalo dlhopisov za 21,5 mil. Sk, čím sa ich objem kumulovane zvýšil na 832 mil. Sk, čo predstavovalo 83,2 % z emitovaného objemu.

Na sekundárnom trhu sa na Burze cenných papierov Bratislava (BCPB) zobchodovalo z emisie č. 004 za 0,4 mil. Sk. Z emisie č. 006 sa cenných papierov zobchodovalo za 0,6 mil. Sk a uskutočnili sa priame obchody za 0,2 mil. Sk, čo celkovo predstavovalo objem obchodov za 0,8 mil. Sk. Spolu sa na BCPB zobchodovalo štátnych dlhopisov (okrem štátnych rehabilitačných) za 1,2 mil. Sk, čo predstavovalo 2,2 % z objemu obchodov s cennými papiermi za apríl. Oproti zobchodovanému objemu v marci to bol pokles o 24,5 % .

IV. VLÁDNYSEKTOR

Ukazovatele	1993	1994			
		Január	Február	Marec	Apríl
Štátny rozpočet					
Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	144,5	7,1	16,7	32,5	48,4
Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	167,5	11,8	23,4	38,5	52,2
Saldo (mld. Sk)	-23,0	-4,7	-6,7	-6,0	-3,8

^{1/} Kumulatívne hodnoty

Relatívne priaznivý vývoj rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky pokračoval aj v apríli, keď došlo k ďalšiemu zníženiu schodku štátneho rozpočtu o 2,2 mld. Sk (zo 6,0 mld. Sk k 31.3. na 3,8 mld. Sk k 30.4.1994).

Spôsobil to predovšetkým prekročenie priemerných mesačných príjmov o 5,5 mld. Sk, z toho dane z príjmov právnických osôb o 4,1 mld. Sk a dane z príjmov fyzických osôb o 1,1 mld. Sk. Daň z pridanej hodnoty a spotrebné dane sa zinkasovali približne v predpokladanej hodnote. Celkové príjmy boli za prvé štyri mesiace roka 1994 plnené na 39 % z ročného rozpočtu. Rozpočtové výdavky boli prekročené o 6,1 mld. Sk (plnenie na 38 %). Deficit 3,8 mld. Sk bol o 0,8 mld. Sk nižší oproti časovým predpokladom rozpočtového ročného schodku SR.

Čistá pozícia vlády voči bankovej sústave dosiahla 54,0 mld. Sk. Z tejto čiastky Národná banka Slovenska úverovala 49,4 mld. Sk a komerčné banky 4,6 mld. Sk. Za apríl vnútorná zadlženosť vlády klesla o 3 mld. Sk.

V. INFORMÁCIE

- V dňoch 2. a 3. júna navštívil Slovensko prezident Deutsche Bundesbank Hans Tietmeyer. Popri rokovaníach s najvyššími predstaviteľmi Národnej banky Slovenska boli súčasťou jeho programu aj rozhovory s najvyššími štátnymi predstaviteľmi SR.
- Guvernér Národnej banky Slovenska Vladimír Masár a ďalší členovia vedenia NBS sa 11. mája stretli s predstaviteľmi slovenských komerčných bánk a pobočiek zahraničných bánk s činnosťou na Slovensku. Prerokovali otázky bankového systému z pohľadu kvality úverového portfólia.
- O možnostiach oživenia vzájomného obchodu medzi Ruskou federáciou a Slovenskou republikou rokoval 18. mája guvernér Národnej banky Slovenska Vladimír Masár s predsedom Centrálnej banky Ruska Viktorom Vladimirovičom Geraščenkou.
- Guvernér Národnej banky Slovenska Vladimír Masár sa zúčastnil osláv 300. výročia Bank of England v Londýne, kde sa stretol s guvernermi centrálnych bánk, predstaviteľmi medzinárodných finančných inštitúcií a významnými bankármi a finančníkmi z celého sveta.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Menový odbor
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Vydáva:
Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA